

Міжнародна конференція Фемінізм: точка зборки

Мови спілкування – українська, англійська / французька / польська / російська (з синхронним перекладом українською)

7.03, понеділок, 18.30

Фемінізм і соціалізм, жінки і капіталізм

Модераторка **Ольга Плахотнік**

Центр Візуальної культури НаУКМА, вул. Сковороди, 2 (Староакадемічний корпус НаУКМА)

Агнешка Графф (Польща). Алергія на гендерну рівність? – Своєрідна логіка східноєвропейського анти-фемінізму після 1989 року.

Агресивний анти-фемінізм у медіях, відкрита дискримінація жінок, маскулінізація публічної сфери, спалахи жорстокої мізогінії в політиці стали суворою реальністю по всій Східній Європі після 1989 р. Метою доповіді є розгляд і ревізія різноманітних теорій, які прагнуть пояснити «парадокс» виключення жінок у період, який мав стати періодом демократизації. Протягом відкритої дискусії ми обговоримо – чи має «алергія до фемінізму» різні витоки у різних країнах регіону?

Селін Чагатай (Туреччина). Ісламістський неолібералізм та жінки в Туреччині: пошук політики соціалістичного фемінізму.

З початку 2000-х в Туреччині спостерігається посилення союзу між ісламізмом та неолібералізмом. Цей альянс має негативні наслідки для жінок: високий рівень безробіття, нестабільні робочі місця, залежність від родини, посилення контролю над тілом жінки, стрімке зростання чоловічого насильства та кількості домашніх убивств. Доповідь розглядає можливість соціалістичної феміністичної опозиції цій новій формі патріархального капіталізму та представляє досягнення та поразки соціалістичного фемінізму в Туреччині.

9.03, середа, 18.30

Сексуальні права жінок: аналіз та критика європейських політик

Модераторка **Ольга Плахотнік**

Актова зала НаУКМА (1 корпус, 217 аудиторія)

Жене́в Фрес (Франція). Nabeas corpus жінки.

«Наше тіло належить нам»: відоме гасло французького фемінізму насправді має англо-саксонське коріння, походячи від вислову «our bodies ourselves», який, своєю чергою, відсилає до законодавчого акту Хабеас Корпус (засадничого документу про права людини 1679 року). «Кожна з нас має право на тіло» – такий запис в історії людства зробила феміністична революція ХХ століття, включивши до парадигми прав людини право на аборт та контрацепцію. Права жінок вже є частиною Історії.

Агнешка Гжибек (Польща). Ми програли битву чи програли війну? 20 років негативної реакції у сфері репродуктивних та сексуальних прав у Польщі.

Минуло майже 20 років після того, як у Польщі заборонили аборти. Порушення прав жінок у сфері репродуктивної політики та жіночої сексуальності лежать в основі демократії після 1989 року. В той же час ці порушення допомогли створити досить сильний жіночий рух з масовими демонстраціями, які проходять щорічно з 2000 року. Протягом останніх 20 років феміністки намагалися використовувати різні політичні стратегії, щоб змінити закон. Чи значить останній зсув у сфері «репродуктивних воєн» у Польщі - від права жінок на вибір до права мати дітей, від абортів до боротьби за запліднення in vitro - що ми програли війну?

Тамара Злобіна (Україна). Приватні сексуальні і репродуктивні права - політична репродуктивна відповідальність.

За останні 20 років ми стали свідками регресу у сфері репродуктивних політик, адже після розриву гендерного контракту між державою і працюючою матір'ю, характерного для Радянського Союзу, основні соціальні агенти - а саме держава, суспільство і роботодавці послідовно відмовляються або/та ухиляються від виконання власних зобов'язань у цій сфері. Покладання непомірного репродуктивного навантаження (як реального, так і символічного), позиціонування народження та виховання дітей як виключно особистої справи і відповідальності насамперед жінок є основою як демографічної кризи, так і гендерної дискримінації, у тому числі на ринку праці.

10.03, четвер, 18:30

Модераторка **Галя Ярманова**

Центр Візуальної культури НаУКМА, вул. Сковороди, 2 (Староакадемічний корпус НаУКМА)

Майстерня **Агнешки Гжибек (Польща). Креативні відповіді на типові питання про фемінізм.**

11.03, п'ятниця, 18.30

Жіноча історія

Модераторка **Марія Маєрчик**

Центр Візуальної культури НаУКМА, вул. Сковороди, 2 (Староакадемічний корпус НаУКМА)

Оксана Кісь (Україна). «Минуле заради майбутнього»: створення і завдання Української Асоціації Дослідників Жіночої Історії.

Презентація УАДЖІ, її цілей та завдань, форм та напрямків діяльності, складу та міжнародної афіліації.

Ольга Лабур (Україна). 8 березня від інструкції до спогадів: абрис джерел про свято в радянській Україні (1920 - поч. 1930 рр.)

Своєрідність святкування 8 березня в Радянській Україні стає зрозумілою, коли проаналізувати практику вписування свята в історичні документи, виявити різні дискурси в джерелах навколо свята, розглянути як?, коли?, чому? і для чого? у нас стали відмічати це свято, які сценарії святкування існували, як власне введене владою свято стало народним.

Марина Вороніна (Україна). 8 березня в УСРР в 20-30-ті роки ХХ століття: соціалізація чи гендерне свято.

У доповіді авторка презентує історію актуалізації даної дати для більшовицького керівництва напередодні та під час революції 1917 року. Аналізує, наскільки кількарічне «забуття», а потім повернення до його проведення вже на державному рівні пов'язане із намаганням знівелювати святкування річниці Лютневої революції. Особливу увагу приділяє трансформації із дати, що присвячена соціальній самоідентифікації («свято робітниць») мітингового характеру у гендерне культурно-масове свято.

Катерина Кобченко (Україна). Спортсменки, активістки, комсомолки: фізична культура як складова жіночої емансипації в перші десятиріччя радянської влади.

У доповіді на основі аналізу матеріалів спортивної преси 1920-1930-х років розглядатиметься участь жінок у фізкультурному та спортивному русі, які належали до стратегічно-важливих сфер публічного життя в СРСР й водночас посідали важливе місце в стратегії радянської емансипації жіноцтва.

12.03, субота, 15.00

Лесбійський та квір фемінізм

Модераторка **Марія Маєрчик**

Центр Візуальної культури НаУКМА, вул. Сковороди, 2 (Староакадемічний корпус НаУКМА)

Туула Ювонен (Фінляндія). Радикальний лесбійський фемінізм – оглядаючись з трепетом.

З часів 1960-х рр. радикальний лесбійський фемінізм відкрив нові перспективи погляду на суспільство. У своїй доповіді я планую розглянути слабкі й сильні сторони їхнього теоретизування і активізму, а також основні ідеї, що залишаються важливими для боротьби сьогодні.

Дороття Редай (Угорщина). Лесбійський активізм в Угорщині з феміністичної перспективи.

Доповідь присвячена діяльності угорської лесбійської організації «Лабрис». Доповідачка представить, яким чином учасниці «Лабрису» співвідносять себе та організацію з фемінізмом, та як «Лабрис» співпрацює з іншими феміністичними організаціями. Доповідачка також говоритиме про історію феміністичного руху і про різні ставлення до фемінізму серед лесбійок всередині «Лабрису» та поза ним.

Анна Лацис (Росія). Можливості лесбійського фемінізму в Росії: перепони і ресурси.

Доповідь присвячена проблемі самоорганізації та можливостям правозахисного руху в рамках лесбійської спільноти в Росії. Мова піде про ті історичні передумови, які сформували сучасний стан лесбійської ідентичності російської жінки; про ключові проблеми, які виникають при інтеграції лесбійського руху в феміністичний дискурс; нарешті, про «білі плями» в історії російської квір-спільноти, дослідження яких здатне значно змінити сучасну правову свідомість.

Сельбі Джумаєва (Киргизстан). Квір-феміністський аналіз виникнення практик дисидентства в політиці сексуальності в пост-радянському Киргизстані.

Вступна презентація до поняття квіризації і квір-фемінізмів та їх застосування в пост-радянському центральназійському просторі. У доповіді буде розглянуто водночас радянські орієнталістські та міжнародні неоліберальні дискурсивні практики, які встановили та нормалізували певний гетеронормативний режим для регулювання політики сексуальності і гендеру в Республіці Киргизстан.

Кава-брейк та показ фільму «Таємні роки» (Угорщина, 2009, 90 хв).

Документальний фільм-інтерв'ю з 11 жінками-лесбійками, які говорять про пошук власної ідентичності в Угорщині у часи правління Яноша Кадара, «толерантних 80-х» та перехідного періоду. Героїні «сповідаються» камері про «таємні» моменти свого життя: жінок, любов, сім'ю, щастя і біль.

13.03, неділя, 15.00

Модераторка **Марія Маєрчик**

Центр Візуальної культури НаУКМА, вул. Сковороди, 2 (Староакадемічний корпус НаУКМА)

Анна Шадріна (Беларусь). Чому я одна?

На сьогоднішнє слово, що позначає одиночне проживання (single) так і не надбало адекватного аналога ні в російській, ані в білоруській мовах. Це свідчить про те, що трансформації матримоніальної й репродуктивної поведінки на пост-радянському просторі ще не стали предметом дискусій. В той же час жінок, що проживають самі, без партнерства, стає все більше. В цьому контексті мене цікавить продукування репресивного дискурсу про нормативну парність і конструювання співзалежного суспільстві, а також відсутність позитивних репрезентацій людей, що не пов'язані партнерством.

Нікіта Кадан (Україна). Півстоліття феміністичного мистецтва.

Доповідь присвячена історії феміністичного мистецтва: Лі Лозано, VALIE EXPORT, Каролі Шнееман та інші.

Проституція: легалізація vs криміналізація

Клаудія Фішер-Чех (Німеччина). Політика щодо проституції в Німеччині та її загальний європейський курс.

У доповіді буде представлений німецький погляд на проституцію та наслідки ухвалення закону про проституцію від 2002 року. Авторка здійснить екскурс в європейське бачення проституції. Детальніше доповідачка торкнеться тези «покарання заради захисту», а також засади про «насилство щодо жінок».

Ольга Плахотнік (Україна). Добровільний бізнес чи завжди насильство? Радикально-феміністичний погляд на проституцію.

Доповідь відображає радикально-феміністичну візію проституції як одного з базових проявів патріархального домінування чоловіків над жінками; показує неминучий зв'язок проституції із сексуальним рабством, а також різними формами насильства й примусу. Авторка схвалює стратегію боротьби з попитом («криміналізації клієнта») як форму (можливої) державної політики щодо проблеми проституції.

Неформальне спілкування за кавою

Доповідачки

Марина Вороніна, канд.іст.н., доцентка кафедри історії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди.

Агнешка Графф, Ph.D, доцентка Центру американських досліджень Варшавського університету. Є членом-засновницею Жіночого Альянсу 8 березня - групи, яка організовує щорічні жіночі марші у Варшаві (з 2000 року). Співорганізувала і виступала на Конгресі польських жінок (червень 2009, червень 2010), зусиллями якого були здобуті електоральні квоти в польській політиці.

Агнешка Гжибек, координаторка регіональної програми гендерної демократії у Представництві Фонду ім. Гайнріха Бьолля у Варшаві. Бере участь у жіночому русі Польщі як феміністична активістка з 1997 року. Одна з засновниць неофіційної групи «Союз 8 березня» («Porozumienie Kobiet 8 Marca»), членкиня Конгресу польських жінок.

Сельбі Джумаєва, голова адвокатського відділу лгбт-організації «Лабрис» у Киргизстані. Закінчила магістерську програму «Теорія і практика прав людини» в університеті Ессексу і отримує ступінь з соціології в Американському університеті Центральної Азії. Сельбі планує створити онлайн мультимедіа проект, присвячений сексуальності, правам людини в партнерстві з Kloop Media Foundation у Киргизстані.

Тамара Злобіна, канд.філос.н., співредакторка журналу соціальної критики «Спільне», експертка Гендерної експертної платформи «Крона».

Нікіта Кадан, художник, фемініст, член групи РЕ.П та кураторського об'єднання «Худрада», займається політичним мистецтвом.

Оксана Кісь, канд.іст.наук, старша наукова співробітниця Інституту народознавства НАН України, Президентка УАДЖІ, експертка Гендерної експертної платформи «Крона».

Катерина Кобченко, канд.іст.наук, наукова співробітниця Центру українознавства філософського факультету КНУ ім. Тараса Шевченка.

Ольга Лабур, канд.іст.наук, доцентка, докторантка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», заступниця директора з міжнародних зв'язків Українського центру гендерної освіти при НТУУ «КПІ».

Анна Лацис, незалежна квір-дослідниця, історик, учасниця Московської феміністичної групи.

Ольга Плахотнік, феміністка, дослідниця (канд.філос.наук), експертка Гендерної експертної платформи «Крона».

Дороття Редай, працює над PhD з гендерних студій в Центрально-Європейському Університеті, досліджує перетин гендеру, сексуальностей, класу і раси в освіті. З 2004 року є членкинею Лесбійської Асоціації «Лабрис», співпрацює як активістка з різними угорськими феміністичними і ЛГБТ організаціями.

Клаудія Фішер-Чех, вивчала соціологію, соціальну роботу, соціальну педагогіку та зв'язки з громадськістю. З 1985 року професійно займається спеціалізованими для жінок аспектами ВІЛ/СНІДу та проблемами проституції в суспільному контексті. Авторка публікацій про репродуктивні права жінок, ВІЛ/СНІД, дефініцію здоров'я в суспільстві та про вплив закону про проституцію в Німеччині.

Жене́в Фрес, одна з чільних дослідниць історії та філософії фемінізму у сучасній Франції. Наприкінці 60-х стояла біля витоків феміністичного руху та все життя залишається вірною ідеалам Сімони де Бовуар, намагаючись поєднувати теоретичні дослідження з конкретною політичною боротьбою. У 1997-1998 була делегаткою за права жінок у декількох міністерствах уряду Франції, в 1999-2004 – депутаткою Європарламенту від партії Об'єднаних Лівих Європи/Зелених Північних країн (GUE/NGL).

Селін Чагатай, членкиня Колективу Соціалістичних Феміністок в Стамбулі. На даний момент працює над PhD з гендерних студій у Центрально-Європейському Університеті в Будапешті.

Анна Шадріна, журналістка, магістр гендерних досліджень Європейського гуманітарного університету. Феміністка, авторка публікацій на теми гендерної рівності. Авторка й ведуча феміністичної радіопрограми «Критичні дні» на інтернет-станції www.netradio.by.

Туула Ювонен, Ph.D., дослідниця з Тампере, Фінляндія, публікується і читає лекції, з-поміж іншого, на теми лесбійської та гей-історії, гетеронормативного виробництва знання і квір-архівів. Викладала Жіночі студії в університетах Тампере, Гельсінкі та Ювяскюля, а також квір-студії в Гамбурзькому університеті. Зараз працює над книгою про «відкритих» лесбійських і гей-політиків у Фінляндії і Німеччині.